

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

ארגון נוער ארצי | רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il

243/21

בס"ד

בְּפֶרֶשֶׁת שְׁמִינֵי יֵשׁ שְׁבַע־עֶשְׂרֵה מִצְוֹת - שֵׁשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה וְאַחַת־עֶשְׂרֵה מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

מִצְוַה ק"נ

הַמִּצְוָה: לא להפגס למקדש פרוגי ראש.

מהות המצוה: מצוות לא תעשה שלא יפגסו הכהנים למקדש מגדלי שער, כלומר שלא הסתפרו שלושים יום. ואם נכנסו ועבדו עבודה, חיבים מיתה בידי שמים. וכשנכנסו למקדש ולא עבדו, עברו בלאו בלבד. הכהן הגדול אסור לו לגדל פֶרַע לעולם.

הַמִּקְוֶה: "ראשיכם אל תפרעו". ואצל כהן גדול נאמר: "את ראשו לא יפרע" (פרשת שמני).

טעם המצוה: עלינו לכבד ולהגדיל את כבוד בית המקדש, ואין מן הכבוד לבוא למקדש כמו אבלי לא עלינו, כפי שנאמר במגילת אסתר: "כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק". לבית המקדש באים בששון ושמחה ובלבוש, אולם מתוך כבוד ויראה גדולה. פד נהיה ראויים להתקרב ולהתברך בקבלת הטוב מאת המלך (החניך).

חיובה: נוהגת בכהנים זכרים בבית המקדש.

מִצְוַה קנ"א

הַמִּצְוָה: לא להפגס מקדש קרוגי בגדים.

מהות המצוה: מצוות לא תעשה, כפי שכתבנו במצוה ק"נ. כהן שפגס בבגדים קרועים למקדש מתחייב מיתה בידי שמים, ואם נכנס ולא עבד עבר בלאו בלבד. לכהן גדול אסור ללבוש בגדים קרועים לעולם, בלי קשר לכניסתו למקדש.

הַמִּקְוֶה: "ובגדיכם לא תפרמו". ואצל הכהן הגדול נאמר "ובגדיו לא יפרם" (ויקרא כ"א).

טעם המצוה: פדי להתרחק ככל היכלת מעבודה זרה.

חיובה: נוהגת בכהנים זכרים בבית המקדש.

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il

ארגון נוער ארצי

243/21

בס"ד

מצוה קנ"ב

המצוה: שלא יצא כהן מן המקדש בשעת עבודה.

מהות המצוה: מצות לא תעשה שלא יעזב הכהן את עבודתו במקדש ויצא מן המקדש. ואם יצא והניח את עבודתו, חזב מיתה בידי שמים.

המקור: "ומפתח אהל מועד לא תצאו". נכתבה אזהרה זו גם בפרשתנו אצל כהן גדול (נוסף על מה שכתוב בפרשת אמר: "ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלקיו"). אף שמת מישהו במשפחתו אסור לכהן גדול לעזב את עבודתו ולצאת, אולם כהן הדיוט שמת לו אחד משבעת קרוביו, מניח עבודתו ויוצא.

טעם המצוה: אם יוצא ומניח עבודתו גורם לזלזול בעבודתו של מקום, כאלו חלילה יש בעולם דבר חשוב אחר יותר מעבודת הבורא ותברך, לכן מזהר בענש מיתה.

חיובה: נוהגת בכהנים זכרים בבית המקדש.

מצוה קנ"ג

המצוה: לא להכנס שתויי יין למקדש.

מהות המצוה: שלא יכנסו הכהנים למקדש אם שתו לפחות רביעית יין בבת אחת מיין שאינו מערב במים, ועברו 40 יום מאז שעשו את היין. ואם נכנס למקדש שתוי ועבד, עבודתו פסולה וחזב מיתה בידי שמים. ואם נכנס שכור משאר משקים המשכרים, חזב מלקות. לומדים ממצוה זו שאסור לחכם להורות הלכה כשהוא שתוי.

המקור: "יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד". וכן "ולהורת את בני ישראל".

טעם המצוה: שמא יטעה הכהן בשכרותו ויבוא לידי מחשבת פגול וימות בה כפי שקרה לבני אהרן, נדב ואביהוא.

חיובה: בעבודת בית המקדש, ונוהגת בכהנים זכרים. ובהוראה - בכל מקום ובכל זמן, בכל מי שראוי להוראה.

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

ארגון נוער ארצי | רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il

243/21

בס"ד

מצוה קנ"ד

המצוה: לבדק סימני בהמה וחייה.

מהות המצוה: מצות עשה לבדק בסימני טהרה של בהמה וחייה כשנרצה לאכל מהם. וסימני הטהרה מפרשים בפרשתנו.

כל בהמה וחייה שהיא מפריסה פרסה, כלומר שפרסתה סדוקה ומחלקת בשתי צפרניים; ושהיא מעלה גרה, כלומר שמחזירה את האכל ממעייה לתוך פיה לטחון ולכתוש היטב, סימן שהיא טהורה ומתרת באכילה.

המקור: "זאת החיה אשר תאכלו" ... "והבדלתם בין הבהמה הטהרה לטמאה".

טעם המצוה: (א) כתבו הראשונים: מינים אלה שאסרה תורה יש באכילתם נזק לגוף, ובורא העולם שיצר ובראם, מפיר ויודע את תכונתם ושאכילתם מזיקה לאדם.

(ב) כמובן לא מחמת בריאות הגוף בלבד נאסרו המאכלים כי תורת ה' אינה כספר רפואה אלא העקר הוא כי הם מזיקים לנפש ומי שאוכלם מקבל באכילתם את תכונתם כמו אכזריות ומדות רעות כי הדם הוא הנפש ויכנס באיבריו ובדמו טמאה ואטימות.

(ג) הרמב"ן מוסיף: הבהמות הטהורות אינן טורפות ודורסות, הן אוכלות רק עשב וכדומה. הטמאות טורפות ודורסות ואכילתן מולידה בנפש האדם טבע רע ואכזרי.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.

מצוה קנ"ה

המצוה: לא לאכל בהמה וחייה טמאה.

מהות המצוה: מצות לא תעשה שלא לאכל מבשר בהמה וחייה טמאות שאינן מעלות גרה ומפריסות פרסה.

המקור: "אך את זה לא תאכלו..." (שמ"ג).

טעם המצוה: כפי שנתבאר במצוה קנ"ד וקנ"ג.

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

100@pirchei.org.il | 02-5384236 פקס: | 02-5001561 טל: | 5130 ירושלים | רח' פרס 5 ת.ד. ארגון נוער ארצי

243/21

בס"ד

מצוה קנ"ו

המצוה: לבדוק את סימני הדגים.

מהות המצוה: מצוות עשה לבדוק בסימני הטְהָרָה של דגים. סימני הדג מפרשים בפסוקים: כל דג שיש לו סנפיר וקשקשת - טהור. סנפיר הוא מה שבעזרתו הדג שט כמו במשוחטים, וקשקשת היא הקלפות הדבוקות בכל גופו של הדג.

המקור: "את זה תאכלו מכל אשר במים" (שמיני).

טעם המצוה: כמו שנתבאר במצוה קנ"ד. ויש שכתבו כי הדגים, שלהם סנפיר וקשקשת, נמצאים במים למעלה ולא בתחתיתם, והם קרובים לאויר העולם ולכן יש להם חמימות הדוחה לחות מרבה, מה שאין כן בדגים הטמאים החיים בתחתית המים, במים עכורים, ויש בהם לחות דביקה המסכנת לאכילה.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.

מצוה קנ"ז

המצוה: לא לאכל דג טמא.

מהות המצוה: מצוות לא תעשה לא לאכל דג שאין לו סימני פשרות (סנפיר וקשקשת).

המקור: "ושקץ יהיו לכם מבשרם לא תאכלו" (שמיני).

טעם המצוה: כמו שנתבאר במצוה הקודמת.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.

מצוה קנ"ח

המצוה: לא לאכל עוף טמא.

מהות המצוה: מצוות לא תעשה שלא לאכל עוף טמא. סימני הטְהָרָה של העופות אינם מפרטים בתורה מפני שהתורה מציינת את שמם של העופות הטמאים שהם סך הכל 24 עופות, והשאָר כלם טהורים (ומכאן נלמד דבר נפלא: רק מי שברא את העולם ויודע מה יש ומה אין אף בקצה העולם שרגל לא דרקה שם, בלי מכשור טכנולוגי כמו מצלמות וטלפונים - הוא הבורא, הממציא, יכול לומר בנדאות שישנם רק 24 עופות טמאים! זו הוכחה נצחת לכל הכופרים בתורה מן השמים).

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

ארגון נוער ארצי | רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il

243/21

בס"ד

המקור: "וְאֵת אֱלֹהֵי תִשְׁקָצוּ מִן הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ" (שְׁמִינִי).

טעם המצוה: כמו שנתבאר במצוה קנ"ד – כי כל העופות הטמאים הם דורסים ואכזריים כמו החיות ומולידים בנפש טבע רע ואכזרי.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.

מצוה קנ"ט

המצוה: לבדק סימני חגבים.

מהות המצוה: מצוות עשה לבדק בסימני הטהרה של חגבים לפני אכילתם. סימני הטהרה הם: 4 רגלים ו-4 כנפים המכסות את רב גופו של החגב בארכו ובהקפו, ושני כרעים (כמו רגלים) לנתר בהם, ושנקרא 'חגב' או שיש מסורות שנקרא 'חגב' בעבר. (ישנם הרבה מיני חגבים לכן צריך מאד להזהר ולברר את הדברים אצל מבינים וממחים לכשרות החגבים).

המקור: "אֲךָ אֵת זֶה לֹא תֹאכְלוּ" (שְׁמִינִי).

טעם המצוה: כמו שנתבאר במצוה קנ"ד (ראה שם).

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.

מצוה ק"ס

המצוה: לנהג טמאה בשמונה שרצים.

מהות המצוה: מצוות עשה לנהג בדיני טמאה באחד משמונה שרצים שטמאים. שרץ מת מטמא אדם במגע, וכלים וכלי חרס באויר. (ומי שנטמא לא יכנס למקדש ולא יאכל קדש).

המקור: "וְזֶה לְכֶם הַטְּמֵא בַשָּׂרָץ הַשָּׂרָץ עַל הָאָרֶץ" (שְׁמִינִי).

טעם המצוה: שרצים אלו קשורים ואחוזים בכחות הטמאה מלמעלה, והנוגע בהם במוותם ממשיך על עצמו רוח טמאה ומזיק לנשמה הטהורה ומטמטם את השכל (טעמי המצוות לר"מ הבבלי). וכתב 'החנוד' כי רוח הטמאה תזיק לנפש. כיצד נגיעה בגוף תזיק לנפש? אין לנו כלים להבין. כל זמן שאין אנו מבינים עניני הנפש על בורגם, לא נדע רפואתה או מחלתה. אך אנו נזהרים פי כף צותה התורה.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

רח' פרס 5 ת.ד. 5130 ירושלים | טל: 02-5001561 | פקס: 02-5384236 | 100@pirchei.org.il

ארגון נוער ארצי

243/21

בס"ד

מצוה קס"א

המצוה: לדון דין טמאת אוכלין ומשקין.

מהות המצוה: מצות עשה לנהוג על פי התורה בענין טמאת אוכלין ומשקין הראויים למאכל אדם ואינם מקבלים טמאה עד שיכשרו ברצון הבעלים על ידי אחד משבעה משקין. ושעור באכל לקבל טמאה - כל שהוא, ומטמא לאחרים בשעור כביצה.

המקור: "מכל האכל אשר יאכל" (שמיני).

טעם המצוה: כמו שנתבאר במצוות הקודמות.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן. עין במצוה ק"ס.

מצוה קס"ב

המצוה: לדון דין טמאת נבלות.

מהות המצוה: מצות עשה לנהוג - אם נטמא בנבלה - כדיני הטמאה. נבלה מטמאה במגע אדם וכלים, ואם נשא את הנבלה אף שלא נגע בה - נטמא הוא והבגדים שלו בשם. ושעור טמאתה בכזית. נבלה היא חיה או בהמה (אפלו טהורה) שמתה. המות אינו מטמא בהמה טהורה בשחיטה, אך בהמה טמאה שנשחטה - מטמא.

המקור: "וכי זמות מן הבהמה אשר היא לכם" (שמיני).

טעם המצוה: כפי שנתבאר במצוה ק"ס.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.

מצוה קס"ג

המצוה: לא לאכל שרץ הארץ.

מהות המצוה: מצות לא תעשה שלא לאכל שרצים כגון נחשים, עקרבים, מקקים, חפושיות וכדומה.

המקור: "וכל השרץ השרץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל" (ויקרא י"א כ"א).

טעם המצוה: כפי שבארנו במצוה קנ"ד.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.

ארגון נוער פרחי הדגל

להאדרת ערכי תורה ויהדות בקרב שכבות הנוער

100@pirchei.org.il | 02-5384236 פקס: | 02-5001561 טל: | 5130 ירושלים | רח' פרס 5 ת.ד. ארגון נוער ארצי

243/21

בס"ד

מִצְוַת קס"ד

הַמִּצְוָה: לא לאכל תולעים שבפרות.

מהות המצוה: מצוות לא תעשה שלא לאכל תולעים הנמצאות בתוך פרות וירקות וכל מיני זרעונים ומאכלים. תולעים שנוצרו בפרות בעודם מחברים לקרקע – גם אם לא יצאו מן הפרי, אסורות. ואם נוצרו בפרי אחר שנתלש ועדין לא יצאו לחוץ, מתר לאכל את הפרי עם התולעת. אבל אם יצאו מחוץ לפרי ואפלו חזרו – אסור הפרי, לכן כל התולעים שבפרות אסורות מספק שמא יצאו לחוץ.

המקור: "לכל השרץ השרץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם" (ויקרא י"א מ"ב).

טעם המצוה: כמו שנתבאר במצוה קנ"ד.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.

מִצְוַת קס"ה

הַמִּצְוָה: לא לאכל שרץ המים.

מהות המצוה: מצוות לא תעשה שלא לאכל מהשרצים הנמצאים במים כגון השרטן והצפרדע ומיני תולעים שבמים וכן חיות ים שאין להן צורה של דג כמו דולפין, תנין, אריה ים – כל אלו נכללים בקלאו זה.

המקור: "אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ" (שמיני).

טעם המצוה: כמו שנתבאר במצוה קנ"ד.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.

מִצְוַת קס"ו

הַמִּצְוָה: לא לאכל שרצים הנוצרים מעפוש (וכל מיני לכוף).

מהות המצוה: מצוות לא תעשה שלא לאכל מן השרצים הנוצרים מן העפוש, שלא נולדו מבעלי חיים אלא נוצרו מעצמם מרקבון ואשפה ומגבלות של בעלי חיים.

המקור: "ולא תטמאו את נפשתיכם".

טעם המצוה: כמו שנתבאר במצוה קנ"ד.

חיובה: נוהגת בזכרים ובנקבות בכל מקום ובכל זמן.